

SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA MERHAMET YORGUNLUĞU

Doç. Dr. Gülfer BEKTAŞ

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi
gulfer.bektas@acibadem.edu.tr

Gözde GENÇ

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi
gozde.genc@live.acibadem.edu.tr

Aylin GÜNEÇ

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi
aylin.gunec@live.acibadem.edu.tr

Büşra AYTAÇ

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi
busra.aytac@outlook.com

Özet

Sağlık, evrensel bir kavram olup, bireylerin doğuştan gelen temel haklarının başında yer almaktadır. Sağlıklı olma halini sağlamak için kişilere, sağlık kurumlarına ve sağlık çalışanlarına büyük sorumluluklar düşmektedir.

Sağlık kurumları duyguların aktif olarak rol oynadığı alanlardan biridir. Hastalıklar ve tıbbi destek ihtiyacı, genel olarak beklenmedik zamanda ve belirsiz şekilde ortaya çıkar. Hastalıkların zamansız oluşları, kişi üzerinde karmaşık duyguların yaşanmasına neden olmaktadır. İnsanların beden ve ruhen hassas anlarını görebilerek onlara bakım sağlamak zor ve karmaşık bir süreç içermektedir.

Merhamet kavramı olarak, bir bireyin başka bir bireyin yaşadığı travmayı ve ağrıyı derinden fark etmesi sonucunda duyulan acı ve üzüntü hissidir. Ayrıca merhamet sağlık profesyonellerinin hastalara bakım hizmeti sunmasını kolaylaştıran önemli bir değerdir. Sağlık profesyonellerinin, hastaların yaşadıkları travma ve acıya merhamet göstermeleri, hizmet verirken empati kurmaları ve hastaların yaşadıkları travmalara uzun süre maruz kalmaları merhamet yorgunluğunun yaşanmasına neden olmaktadır. Merhamet yorgunluğu yaşayan sağlık profesyonellerinde zamanla fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tükenmişlik belirtilerine rastlanılmakta ve bu durum çalışanların hem yaşam kalitesini hem de sunulan sağlık hizmetlerinin kalitesini önemli derecede etkileyebilmektedir.

Bir hastalığın boyutu ne düzeyde olursa olsun, insanların tedavi süreçleri içinde yaşamış oldukları durumlar hasta ile çalışan arasında duygusal bağın oluşmasını sağlamaktadır. Bu durum sağlık çalışanlarına duygusal bir hassasiyet kazandırır. Fakat zaman içerisinde süreç iyi yönetilmezse duygu yorgunluğunun oluşması kaçınılmazdır. Sağlık profesyonellerinin sunmuş oldukları hizmet süresince yaşadıkları travmalara uzun süre maruz kalmaları ve kendilerine daha az zaman ayırmaları sonucu tükenmişlik ve stres meydana gelmektedir. Bu durum ilk olarak duygusal hissizliğe, daha sonrasında ise merhamet yorgunluğuna neden olmaktadır.

Hasta ve hasta yakınları ile yaşanan birçok problemin altında stres ve sorunun yaşandığı anda empati duygusunu kullanamama yatmaktadır.

Bu çalışmada amaç, sağlık çalışanlarında merhamet yorgunluğu kavramını bütünsel bir bakış açısıyla ele alarak önemini vurgulamak, hasta ve hasta yakınlarının yanı sıra sağlık çalışanlarının ve yöneticilerinin de konuya yönelik farkındalıklarını arttırmak ve konuya dikkat çekerek çözüm önerileri oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Merhamet, Merhamet yorgunluğu, Sağlık çalışanları, Tükenmişlik

COMPASSION FATIGUE IN MEDICAL PROFESSIONALS

Doç. Dr. Gülfer BEKTAŞ

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar University
gulfer.bektas@acibadem.edu.tr

Gözde GENÇ

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar University
gozde.genc@live.acibadem.edu.tr

Aylin GÜNEÇ

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar University
aylin.gunec@live.acibadem.edu.tr

Büşra AYTAÇ

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar University

Abstract

The rights to health is one of the inherent, universal and fundamental human rights. The primary responsibility in providing quality healthcare rests with healthcare institutions and medical professionals.

This study acknowledges the active role played by emotions in healthcare institutions. Diseases and the need for medical care often arise in an unexpected and uncertain manner. This unexpected nature of diseases causes emotions in patients, their relatives and in medical professionals. Moreover, the process of providing healthcare to mentally and physically vulnerable individuals is a difficult and complex task for medical professionals.

The concept of compassion refers the sense of sympathy and worry that results from the awareness of a trauma and pain felt by another individual. Compassion facilitates the process of providing healthcare and is highly valued as an important asset. However, prolonged exposure to the traumas and pain experienced by patients creates compassion fatigue in medical professionals. With symptoms, such as physical, mental and social exhaustion and burnout, compassion fatigue adversely affect the life quality of medical professionals and threatens the quality of healthcare services provided in a healthcare institution.

The inability to exercise empathy with traumatic and painful experiences of patients is one of the root causes of tensions with patients and their relatives. This study purports to devise a holistic approach to the concept of compassion fatigue in medical professionals. It aims to raise the awareness of medical professionals, healthcare administrators and patients on this important phenomenon and to analyse the key solution proposals to tackle compassion fatigue in medical professionals.

Key words: *Compassion, Compassion fatigue, medical professionals, burnout, exhaustion*